

Tilannekatsaus poliisin kokemukseen omasta kompetenssista tutkia metsästykseen liittyviä rikoksia Sisä- Suomen alueella

Elina Heikkinen & Emma Kauppinen
02/2025
Opinnäytetyö / poliisi (AMK)

Tiivistelmä

TEKIJÄ:	Elina Heikkinen & Emma Kauppinen
OPINNÄYTETYÖN NIMI:	Tilannekatsaus poliisin kokemukseen omasta kompetenssista tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia Sisä-Suomen alueella.
OPINNÄYTETYÖN MUOTO:	tutkimuksellinen
JULKISUUSASTE:	julkinen
OHJAAJA:	Mika Kyrönviita, Jari Saari & Paula Laitila
TUTKINTO:	poliisi (AMK)
SIVUMÄÄRÄ:	33
TARKASTUSKAUUSI JA -VUOSI:	02/2025
AVAINSANAT:	metsästys, metsästysrikos, kompetenssi

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa ajankohtainen katsaus Sisä-Suomen poliisilaitoksessa työskentelevien rikostutkijoiden ja yleispoliisien kompetenssista tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia.

Metsästämisellä tarkoitetaan luonnonvaraisena olevan riistaeläimen pyydystämistä ja tappamista, sekä saaliin ottamista metsästäjän haltuun. Suomessa metsästyksellä on pitkät perinteet ja metsästys on yleinen harrastus ympäri Suomea. Suomessa vuonna 2020 on ollut noin 310 000 metsästäjää. Metsästyksen liittyvä rikollisuus on monimutkaista ja tieto rikoksesta tulee harvoin poliisille. Poliisi sai vuonna 2020 Sisä-Suomen alueella tietoonsa vain 31 metsästyksen liittyvää rikosta.

Tutkimuksen perusteella yleisin tapa, jolla poliisi saa tiedon metsästyksen liittyvistä rikoksista, on kansalaisen tekemä rikosilmoitus. Kun taas lupavalvonnan kautta ilmi tulleita metsästyksen liittyviä rikoksia tulee vähiten poliisin tietoon.

Vastaajista vain osa oli metsästyksen harrastajia. Moni vastaaja oli kuitenkin sitä mieltä, että omasta harrastuneisuudesta ja kiinnostuksesta on hyötyä esitutkinnassa. Suurin osa kokee kykynsä tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia kohtalaiseksi. Verrattuna muihin yleisempiin rikosnimikkeisiin, vastaajat kokivat kykynsä olevan huomattavasti heikompi, kun kyseessä on metsästyksen liittyvän rikoksen tutkinta.

Verrattuna rikostutkijoiden ja yleispoliisien omaan kompetenssiin, moni koki Sisä-Suomen poliisilaitoksen kokonaisuutena pärjäävän yhtä hyvin, kuin muut Suomen poliisilaitokset. Vastaajien mielestä Sisä-Suomen kyvykkyyttä tutkia metsästykseseen liittyviä rikoksia voitaisiin parantaa koulutuksilla, yhteistyöllä asiantuntijoiden kanssa ja kohdentamalla tutkinta tietyille tutkintaryhmille tai tutkijoille.

Abstract

AUTHOR:	Elina Heikkinen & Emma Kauppinen
TITLE OF THESIS:	Overview of the police's experience of their own competence to investigate hunting crimes in Central Finland Police Department.
TYPE OF THESIS:	research-based thesis
PUBLICITY:	public
SUPERVISOR:	Mika Kyrönviita, Jari Saari & Paula Laitila
DEGREE:	Bachelor of Police Services
NUMBER OF PAGES:	33
MONTH AND YEAR OF REVIEW:	02/2025
KEYWORDS:	hunting, hunting crimes, competence

The aim of this thesis is to produce an up-to-date overview of the competence of crime investigators and general police officers working in the Central Finland Police Department to investigate hunting-related crimes.

Hunting means catching and killing a game animal in the wild, as well as taking the prey into the hunter's possession. Hunting in Finland has a long tradition and hunting is a common hobby all over Finland. There were approximately 310,000 hunters in Finland in 2020. Crime related to hunting is complex and information about the crime rarely reaches the police. In 2020, the police became aware of only 31 hunting-related crimes in the Central Finland Police Department region.

Based on the research, the most common way the police get information about hunting-related crimes is a report filed by a citizen. On the other hand, crimes related to hunting revealed through license monitoring are the least likely to be reported to the police based on an investigation.

Only some of the respondents were hunting enthusiasts. However, many respondents were of the opinion that their own hobbies and interests are useful in the pre-trial investigation. Most feel

their ability to investigate hunting-related crimes to be moderate. Compared to other more common crime categories, the respondents felt their ability to be significantly weaker when it comes to investigating a crime related to hunting.

Compared to the competence of criminal investigators and general police officers, many felt that the Central Finland Police Department as a whole was doing just as well as other police departments in Finland. According to the respondents, the ability of Inner Finland to investigate hunting-related crimes could be improved with training, cooperation with experts and by targeting the investigation to certain investigation groups or investigators.

Sisällys

1 Johdanto	7
2 Tutkimuksen tavoite	7
3 Metsästys Suomessa	8
3.1 Metsästyksen historia	9
3.2 Metsästyksen muodot.....	9
3.3 Yleisimmät metsästykseseen liittyvät rikokset Suomessa	10
3.4 Poliisin tietoon tulevat metsästykseseen liittyvät rikokset vuosittain	12
4 Toteutus.....	13
4.1 Tutkimuksen kokonaisluotettavuus	14
4.2 Tutkittavan joukon muodostuminen	14
4.3 Aineiston kerääminen	14
4.4 Kyselylomake	15
4.5 Aineiston analyysi.....	16
4.6 Tutkimuksen eettisyys	17
5 Tulokset	18
5.1 Virka-asema ja työura.....	18
5.2 Metsästysoikeus ja sen tuomat valmiudet tutkintaan.....	19
5.3 Metsästykseseen liittyvien rikosten esiintyvyys Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella.....	20
5.4 Poliisin oma kokemus kyvykkyydestä tutkia metsästykseseen liittyviä rikoksia	22
5.5 Tutkinnan kohdentaminen ja asiantuntijoiden hyödyntäminen	23
5.6 Kokemus Sisä-Suomen kyvykkyydestä.....	24
5.7 Kuinka Sisä-Suomen kyvykkyyttä voidaan nostaa	26
6 Tulosten tarkastelu.....	27
6.1 Virkaikä ja harrastuneisuus.....	27
6.2 Kokemus omasta kyvykkyydestä ja virkapaikan vaikutus kyvykkyyteen.....	28
6.3 Asiantuntijoiden hyödyntäminen rikostutkinnassa	28
6.4 Sisä-Suomen kompetenssi muuhun Suomeen verrattuna.....	29
7 Johtopäätökset ja yhteenveto.....	29
8 Pohdinta.....	30
9 Lähteet.....	31
10 Liitteet	33

1 Johdanto

Opinnäytetyön lähtökohtana oli tuottaa tilannekatsaus Sisä-Suomen poliisissa tutkijan kokemukseen omasta kompetenssista tutkia tietoon tulleita metsästyksen liittyviä rikoksia. Kompetenssi tarkoittaa pätevyyttä, asiantuntijuutta ja osaamista (Tieteentermipankki). Kompetenssi viittaa usein henkilön tai organisaation valtaan, asemaan tai kykyyn antaa päätöksiä tai määrätä velvoitteista tai omaisuudesta (Tieteentermipankki). Asiantuntijuus on suuressa roolissa rikostutkinnassa, kun mietitään rikosnimikkeitä, jotka vaativat erityistä osaamista. Metsästysrikokset ovat olleet viime aikoina mediassa esillä, joten aihe oli ajankohtainen. Tilannekatsauksen tarkoituksena on kartoittaa lähinnä sitä, miten yksittäinen tutkija kokee oman kyvykkyytensä tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia ja millä tasolla Sisä-Suomen poliisilaitoksen koetaan olevan metsästyksen liittyvien rikosten tutkinnassa. Aihe valikoitui, koska metsästysrikokset ovat olleet esillä mediassa ja Poliisiammattikorkeakoulun aikana metsästyksen liittyvää lainsäädäntöä ja siihen liittyvää rikollisuutta käsitellään aiheena hyvin vähän. On huolestuttavaa, että metsästys on kuitenkin Suomessa edelleen yleinen harrastus ja rikoksia tapahtuu, mutta tutkijan osaaminen on käsityksemme mukaan oman kiinnostuksen varassa. Kuinka paljon nopeampaa ja kustannustehokkaampaa myös metsästysrikosten selvittäminen olisi, jos jokainen tutkija tietäisi edes kriittisimmät alkutoimet metsästysrikosten tutkinnan turvaamiseksi. Metsästysrikoksilla saatava rikoshyöty on suhteellisen suuri, kun tarkastellaan maa- ja metsätalousministeriön asettamia arvoja eläville riistaeläimille. Metsästysrikokset voivat olla luonteeltaan hyvin erilaisia ja monialaisia, mutta jonkinlainen perustaito olisi hyvä olla jokaisella poliisilla. Työ on suunnattu Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella työskenteleville tutkijoille ja yleispoliiseille. Työ antaa ajankohtaisen katsauksen siihen, millaisella tasolla yksittäinen poliisi kokee oman kyvykkyytensä, millaisella tasolla Sisä-Suomen poliisilaitoksen kyvykkyys koetaan ja mitä asioita voitaisiin tehdä, että kyvykkyys tutkia metsästysrikoksia olisi parempi.

2 Tutkimuksen tavoite

Tutkimuksen tarkoituksena oli tuottaa ajankohtainen tilannekatsaus siihen, miten hyvin yksittäinen poliisi kokee oman osaamisensa tutkia metsästyksen liittyvää rikollisuutta Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella. Sisä-Suomen kokonaiskyvykkyydestä pyrittiin saamaan vastaajan kokemus. Samalla tutkittiin poliisin näkemystä siitä mitä Sisä-Suomen poliisilaitos voisi tehdä edistääkseen poliisin kyvykkyyttä tutkia metsästyksen liittyvää rikollisuutta. Keskeinen tutkimuskysymys opinnäytetyössä on: millaisena metsästyksen liittyvien rikosten tutkinnassa työskentelevä henkilöstö kokee oman kyvykkyytensä suoriutua tutkinnasta Sisä-Suomen alueella.

3 Metsästys Suomessa

Metsästyslain määritelmän mukaan metsästämisellä tarkoitetaan luonnonvaraisena olevan riista-eläimen pyydystämistä ja tappamista sekä saaliin ottamista metsästäjän haltuun (metsästyslaki 1993/615 1:2§). Metsästyksen muotoja on monenlaisia ja metsästysvuosi alkaa 1. elokuuta ja päättyy 31. päivä heinäkuuta. Metsästystä Suomessa tapahtuu ympäri vuoden (metsästyslaki 1993/615). Metsästystä voi harjoittaa metsästysoikeuden haltija omistamallaan alueella, yleisellä vesialueella meressä, sellaisilla yleisellä vesialueella meressä olevilla saarilla ja luodoilla, jotka kuuluvat valtiolle ja joiden hallintaa ei ole kenellekään luovutettu, sekä Suomen talousvyöhykkeellä, valtion omistamilla saarilla tai luodoilla on oikeus metsästää henkilöllä, jonka kotipaikka on kunnassa, johon yleinen vesialue osaksi tai kokonaan kuuluu taikka johon se rajoittuu (Metsästyslaki 2:7§). Henkilöllä, jonka kotikunta on Lapin tai Kainuun maakuntaan kuuluvassa kunnassa tai Kuusamon, Taivalkosken tai Pudasjärven kunnassa, on oikeus metsästää valtion omistamilla alueilla (Metsästyslaki 2:8§). Lisäksi alueen omistaja voi vuokrata metsästysoikeuden omistamalleen maalle kokonaan tai osittain (Metsästyslaki 2:11§).

Metsästys on moniulotteinen tapahtumien sarja ja sen määrittely on vaikeaa, eikä laissa kuvattu määritelmä ole metsästystapahtumaa kovinkaan kuvaava. Metsästyksen liittyy vahvoja perinteitä, kulttuuria ja sukupolvelta toiselle siirtyviä toimintamalleja. Yleensä metsästyksen liittyvä kulttuuri on vahvasti läsnä jo lapsuudessa perheissä, jossa vanhemmat metsästävät. Metsästyskulttuuriin opitaan jo varhain. (Lindholm 2019, 10) Usein metsästys nähdään paljon muunakin kuin saaliin saamisena ja monelle metsästäjälle luontoarvot ovat suuressa osassa harrastusta. Lindholm (2019) toteaa tutkimuksensa alussa, että metsästyksen liittyy vahvasti arvoina yhdessä tekeminen ja luonnossa liikkuminen. Useimmat metsästäjät myös kunnioittavat luontoa ja sen eläimiä.

Metsästysrikokset ovat erittäin haastavia tutkittavia, joihin tulisi pystyä puuttumaan nopealla aikataululla ja maastossa tehtävät ensitoimet ja huolellinen paikkatutkinta voivat olla määrittäviä tekijöitä siihen, kuinka hyvää näyttöä juttuun saadaan. (Miettinen, 2019, 45). Tässä törmätään ongelmaan; jos tutkijana työskentelevällä ei ole edes perustietoa metsästyksestä, kuinka hän voi ottaa huomioon juuri tässä rikoksessa tärkeät seikat. Muun muassa salametsästyksen seurauksena ei voida tietää esimerkiksi todellista riistakantaa, koska salametsästyksessä kaadettu riista ei tule kenenkään tietoon, ellei jää kiinni rikoksesta. Tämä voi johtaa pitkällä aikavälillä jopa lajien katoon, kun riistalaskelmia ei voida tehdä oikein ja laillisia pyyntilupia myönnetään liikaa. Lisäksi salametsästys on valtiolle suuri menetys, kun tarkastellaan maa- ja metsätalousministeriön

asettamia arvoja riistaeläimille. Yleisin salametsästyksen kohde on todennäköisesti pienriista, jonka arvona pidetään satoja euroja, mutta karhun ohjeellinen arvo voi olla lähempänä 15 000 euroa ja hirvikin 2400 euroa (Maa- ja metsätalousministeriön asetus elävän riistaeläimen ohjeellisesta arvosta 2010/241).

3.1 Metsästyksen historia

Metsästyks on ollut ihmisen selviytymiselle elinehto, mutta harrastuksena metsästyks on saanut jalansijaa tiettävästi 1800-luvulla. Yleisesti järjestäytyneen metsästyksseuratoiminnan katsotaan alkaneen Suomessa vuonna 1865, jolloin ensimmäiset metsästyksseurat perustettiin (metsästäjäliitto.fi). 1868 metsästyksasetus jakoi eläimet kolmeen luokkaan: hyödyllisiin otuksiin, vahinkoeläimiin ja ryöstölintuihin. Metsästäjäliitto perustettiin vuonna 1921 Helsingissä, jossa Daniel Joh. Waden valittiin liiton ensimmäiseksi puheenjohtajaksi. Waden oli vahva järjestäytyneen metsästyksen puolestapuhuja. (Metsästäjäliitto.fi)

1900-luvulla metsästyksen luonne muuttui huomattavasti siitä, että se oli tähän asti ollut selviytymisen elinehto. Nyt se sai jalansijaa ulkoilu- ja luontoharrastuksena ja sitä tehtiin enemmän juuri vapaa-ajan harrastuksen luonteisesti (Metsästäjäliitto.fi). Suomessa metsästyksen luonne on pitkälti perustunut järjestäytyneeseen seuratoimintaan maanomistajien kanssa yhteistyössä. Seuratoiminnalle luonteenomaista on itse metsästysoiminnan lisäksi tapahtuva oheistoiminta; riistaruokinta, ampumatoiminta, koirakokeet ja talkootoiminta. Seuratoiminta voi olla usein ainut pienen maalaiskylän aktiivinen vapaa-ajan harrastustoiminta. (Laitinen 2020, 8). Suomessa vuonna 2020 metsästäjiä on ollut 310 074 kappaletta (Laitinen 2020, 26).

Vaikka metsästyksseuratoiminta on Suomessa hyvin vahvassa roolissa, voi metsästyksstä harrastaa myös yksin. Maanomistajana voi metsästyksää omilla maillaan ja jos ei itse omista metsää on mahdollisuutena metsästyksää jonkun muun omistamalla maalla luvan kanssa. Valtion maille voi myös ostaa metsästyksluvan erikseen esim. kanalinnuille. Tämä oikeuttaa metsästyksään valtion mailla kaikkea muutakin pienriistaa pois lukien majavan (Metsähallitus). Myös Metsästyksseurat myyvät metsästykseseen oikeuttavia lupia ulkopuolisille. Suomessa metsästyks on siis suhteellisen helppoa, kun kaikki metsästykseseen liittyvät luvat ovat kunnossa.

3.2 Metsästyksen muodot

Metsästyks katsotaan alkaneeksi jo esimerkiksi siitä, kun metsästykskoiralla aletaan jäljittää saaliiksi haluttua eläintä. Koira voidaan pitää pitkässä liinassa ja sitä voidaan käyttää myös pelkätään ilmaisemaan, onko alueella ollut riistaa, jota halutaan saaliiksi. Jo tällainen toiminta katsotaan metsästyksiksi. Metsästyksen muotoja on siis lukematon määrä, mutta tässä osiossa

esitellään yleisimmät. Suomessa metsästyksen yleisimpiä muotoja ovat ampuma-aseella tapahtuva metsästys ja ansa- ja loukkupyynti (Lindholm 2019, 9).

Ampuma-aseella tapahtuvista metsästyskohteista tutuin lienee hirvenmetsästys. Hirveä ei Suomessa saa metsästää muuten kuin ampuma-asetta käyttäen. Laki on määrittänyt tarkasti milaista asetta ja luoteja hirvenmetsästyksessä tulee käyttää. (Lindholm 2019, 9). Hirvenmetsästyksessä käytetään tyypillisesti myös siihen erikseen koulutettua koiraa. Suurriistan metsästyksessä käytetään yleensä pysäyttävää koiraa, esimerkiksi karjalankarhukoira (Riistainfo). Ajavaa koira ei saa hirvenmetsästyksessä käyttää, ellei se ole säkäkorkeudeltaan alle 39 senttimetriä (Kennelliitto). Tällä voidaan turvata eläimelle eettisesti se, että sitä ei juokseteta näännyksiin. Yleisesti ottaen hirvenmetsästyksessä kuitenkin suositaan pysäyttävää pystykorvaista koira, koska sillä on pitkät perinteet. Hirven ajometsästystä harrastetaan miesajona eli ihminen toimii hirven ajajana.

Loukkupyynti tarkoittaa sitä, että eläin pyydystetään loukkuun elävänä. Loukkua saa käyttää muun muassa ilveksen, näädän ja rauhoittamattomien nisäkkäiden pyydystämiseen. Loukun on oltava sellainen, että loukussa oleva eläin pystyy seisomaan ja makaamaan luonnollisessa asennossa ja niin, ettei se vahingoita itseään. Loukku tulee myös tarkistaa kerran vuorokaudessa. (Riistainfo).

3.3 Yleisimmät metsästykseseen liittyvät rikokset Suomessa

Rikoslaisissa 48 a luvussa on säädetty metsästysrikoksesta, törkeästä metsästysrikoksesta ja metsästyskiellosta. Luvaton pyynti on rikoslain 28 luvussa ja Metsästysrikkomuksesta ja metsästyslain säännösten rikkomisesta säädetään metsästyslain lainvastaisen toiminnan seuraamuksia käsittelevässä luvussa 10. (Laitinen 2020, 12) Suomessa metsästykseseen liittyvä rikollisuus tapahtuu pääosin metsästysoikeuden haltijan toimesta ja usein rikollisuus on luonteeltaan lievää sakkomenettelyyn soveltuvaa (Laitinen 2020, 12). Yleensä metsästykseseen liittyvien rikosten yhteydessä tapahtuu myös ampuma-aseisiin liittyviä rikoksia tai rikkomuksia.

Metsästysrikos

Metsästysrikoksesta tuomitaan se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta oikeudettomasti 1) metsästää käyttäen metsästyslaissa kiellettyä pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää taikka vastoin metsästyslaissa säädettyä moottorikäyttöisen kulkuneuvon käytön rajoitusta, 2) metsästää vastoin metsästyslain tai sen nojalla annettua riistaeläimen rauhoitusta tai metsästyskieltoa tai -rajoitusta tai 11 kiintiötä koskevaa säännöstä tai määräystä taikka ilman pyyntilupaa, hirvieläimen pyyntilupaa tai poikkeuslupaa tai 3) aiheuttaa metsästäessään vaaraa tai vahinkoa

ihmiselle tai toisen omaisuudelle taikka rikkoo yleisen turvallisuuden vuoksi annettua metsästystä koskevaa kieltoa tai rajoitusta. Metsästysrikoksesta tuomitaan sakkoa tai vankeutta enintään kaksi vuotta. (Rikoslaki 48a:1.)

Korkeimman oikeuden ennakkopäätös KKO: 2021:30

Tapauksessa metsästäjä oli ampunut alle vuoden ikäisen karhunpennun luullen tämän olevan erauspentu, jonka saa ampua. Käräjäoikeus tuomitsi metsästäjän 60 päivän vankeusrangaistukseen, sekä metsästyskieltoon 1 vuodeksi ja 3 kuukaudeksi. Hovioikeudessa tuomio muuttui törkeästä metsästysrikoksesta neljän kuukauden vankeusrangaistukseksi ja kolmen vuoden metsästyskielloksi. Perusteluina sille, että metsästysrikos muuttui törkeäksi metsästysrikokseksi, oli että tapauksessa oli riidatonta, että karhunpentu oli alle vuoden ikäinen ja metsästäjä oli havainnoinut pentua vain lyhyehkön ajan ennen ampumispäätöstä. Metsästäjän olisi pitänyt pidättäytyä ampumasta ennen kuin on varmistunut pennun olevan erauspentu. Metsästäjä oli kokenut karhunmetsästäjä ja olosuhteet tekoaikaan olivat hyvät. Kyseessä on siis ollut törkeä huolimattomuus. Tästä korkeimman oikeuden ennakkopäätöksestä voidaan todeta, että metsästysrikoksia tapahtuu juuri metsästystä harrastaville, metsästysoikeuden haltijoille. Koska metsästysrikos ei välttämättä vaadi tahallisuutta, vaan törkeä huolimattomuus katsotaan metsästysrikoksen tunnusmerkistön mukaiseksi. Törkeässä metsästysrikoksessa on myös erikseen mainittu karhun tappaminen.

Törkeä metsästysrikos

Törkeästä metsästysrikoksesta tuomitaan, jos metsästysrikoksessa 1) rikos tehdään erityisen raa'alla tai julmalla tavalla, 2) rikoksen kohteena on suuri määrä riistaeläimiä, 3) tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä, 4) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti tai 5) tapetaan ahma, ilves, karhu, metsäpeura, sauikko tai susi taikka vahingoitetaan sitä ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä. Törkeästä metsästysrikoksesta tuomitaan vankeutta vähintään neljä kuukautta ja enintään neljä vuotta. (Rikoslaki 48a:1a.)

Törkeästä metsästysrikoksesta oiva esimerkki on mediassa paljon huomiota saanut Lapinlahden törkeä metsästysrikos. Vuosien 2019–2023 aikana metsästäjät olivat metsästäneet laittomasti susia, ilveksiä, ahmoja ja rauhoitettuja lintuja. Motiivina on uutislähteiden mukaan ollut tyytymättömyys petopolitiikkaan, sekä jännityksen tuntu (Iisalmen sanomat 5.3.2024). Törkeän tästä tekee se, että toiminta on esitutkinnan mukaan ollut selvästi johdettua, eläimet ovat olleet rauhoitettuja ja niitä on ollut suuri määrä tai erillisen luvan vaativia. Melkein kaikki kohdat törkeän metsästysrikoksen tunnusmerkistössä täytyvät, pois lukien huomattava taloudellinen hyöty. Valtiolle

koituvat menetykset ovat kalliita tässä kyseisessä kokonaisuudessa. Iisalmen sanomissa julkaisutussa jutussa ahman arvo on arvioitu 5500–16 500 euroa, susi 4500–19 200 euroa, ilves 1100–2100 euroa. Lisäksi epäilyssä rikoksessa käytettyjen koirien arvon syyttäjä voi vaatia valtiolle maksettavaksi (Iisalmen sanomat 5.3.2024). Asia on siirtynyt syyteharkintaan.

Metsästyskielto

Metsästyskieltoon on määrättävä henkilö, joka syyllistyy törkeään metsästysrikokseen. Metsästyskiellon pituus vaihtelee rikoksen törkeyden mukaan kolmesta vuodesta kymmeneen vuoteen. Tuomioistuin voi kuitenkin olla määräämättä metsästyskiellon, mikäli metsästyskieltoon tuomitsematta jättämiseen on erityinen syy (Rikoslaki 48a:6). Myös metsästysrikoksesta voidaan määrätä metsästyskieltoon, mikäli henkilö on menettellyllään osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta metsästä koskevissa säännöissä. Tällöin metsästyskielto voidaan määrätä vähintään vuodeksi ja enintään viideksi vuodeksi. Mikäli metsästyskieltoon määrätään, on henkilön luovutettava metsästyskorttinsa riistanhoitoyhdistykselle. Metsästyskielto tuomitaan syyttäjän vaatimuksella (Rikoslaki 48a:6).

Luvaton pyynti

Luvattomaan pyyntiin voi syyllistyä henkilö, joka luvattomasti metsästä toisen metsästysalueella tai kalastaa toisen vesialueilla. Luvattomaan pyyntiin syyllistyy henkilö, mikäli hän toteuttaa metsästä tai kalastusta toisen alueilla tahallisesti ilman lupaa. Luvattomaan pyyntiin sisältyy myös rauhoittamattoman eläimen tappaminen sellaisella alueella, jonne henkilöllä ei ole lupaa tai oikeutta. Luvattomaan pyyntiin syyllistyneen henkilön voidaan tuomita sakkoon (Rikoslaki 27:10).

3.4 Poliisin tietoon tulevat metsästykseseen liittyvät rikokset vuosittain

Poliisin tietoon tulleita metsästysrikkoksia ei eritelty tilastokeskuksen tuottamassa aineistossa. Ympäristöön liittyviä rikoslain 48 ja 34a § tuli poliisin tietoon vuoden 2023 aikana 412 kappaletta. Ympäristörikoksista 151 kappaletta oli selvitetty. (Tilastokeskus, rikos- ja pakkokeinotilasto) Viranomaisten tietoon tulleilla rikoksilla tarkoitetaan poliisiasian tietojärjestelmään rikoksena tallennettuja asioita. Rikos on voinut tulla poliisin, tullin tai rajavartiolaitoksen tietoon. Rikos tilastoidaan sille vuodelle, minä vuona se tulee esitutkintaviranomaisen tietoon. Rikoksella tarkoitetaan tekoa, josta on lainsäädännössä säädetty rangaistus. (Tilastokeskus, rikos- ja pakkokeinotilasto) Rikos katsotaan selvitettyksi, kun teko-olosuhteet, asianosaiset ja muut syytteestä päättämistä,

sekä oikeudenkäyntiä varten tarvittavat seikat on selvitetty (Tilastokeskus, rikos- ja pakkokeinotilasto).

Viranomaisten tietoon tulevissa metsästysrikoksissa on havaittavissa laskua, kun verrataan viime vuosikymmenen alkuun. Vuonna 2011 metsästysrikoksia- ja rikkomuksia tuli poliisin tietoon 344 kappaletta ja vuonna 2020 poliisin tietoon tuli 243 tapausta (Laitinen 2020, 29). Vuosina 2021–2022 aikana metsästysrikoksia tuli eniten poliisin tietoon Oulussa. Sisä-Suomessa metsästysrikoksia- ja rikkomuksia poliisiin tietoon tuli 31 kappaletta. Havaittavissa oli lievää laskua, mutta se selittyy normaalina kausivaihteluna (Laitinen 2020, 33). Laitinen (2020) pohtii opinnäytetyössään sitä, mitkä olisivat selittäviä tekijöitä siinä, että poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten- ja rikkomusten määrä on laskussa. Selittäviä tekijöitä Laitisen mukaan voisivat olla muun muassa ikärakenteen muutokset sekä naisten lisääntynyt määrä. Merkittävä osa metsästykseseen liittyvästä rikollisuudesta on piilorikollisuutta ja murto-osa tulee poliisin tietoon (Laitinen 2020, 39).

Sille, että metsästysrikokset eivät tule viranomaisten tietoon, on lukuisia syitä. Lindholm (2019) on tutkinut opinnäytetyössään vaikenemisen lakia metsästysrikosten kohdalla. Työstä käy ilmi, että metsästykseseen liittyvään rikollisuuteen liittyy vahva vaikenemisen laki, eli asioista ei kerrota asiaan kuulumattomille. Lindholmin (2019) opinnäytetyöstä käy myös ilmi, että metsästysrikoksen kiinnijäämisen pelkoa pidettiin pienenä, koska rikollisuus tapahtuu niin, että sitä ei näe. Lindholm (2019) nostaa myös valvonnan osalta resurssien riittävyyden valvontaan kehityskohdaksi, jolla voitaisiin saada metsästykseseen liittyvää rikollisuutta enemmän poliisin tietoon.

4 Toteutus

Tutkimus on luonteeltaan kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Aineisto kerättiin kyselytutkimuksella, joka toteutettiin sähköpostitse. Kyselytutkimus on tapa kerätä tietoa mm. yhteiskunnan ilmiöistä, ihmisten toiminnasta, mielipiteistä, ynnä muusta sellaisesta. (Vehkalahti 2014, 11). Kyselytutkimuksessa on omat haasteensa; edustavatko kyselyyn osallistuneet tutkimuksen perusjoukkoa, onko vastauksia tarpeeksi ja mittaavatko kysymykset tutkittavia asioita. (Vehkalahti 2014, 12). Oli vaikeaa ennustaa, kuinka paljon vastauksia tulisi saamaan tutkimukseen, koska vastaaminen oli vapaaehtoista. Tutkittava joukko oli sinällään helppo rajata Sisä-Suomen poliisissa toimiviin poliiseihin, joiden työnkuvaan kuuluu rikostutkinta. Yleisesti voitiin olettaa, että metsästysrikoksia tutkitaan vaativassa tutkinnassa ja joillain pienemmillä asemilla päivittäistutkinnassa.

Tutkimuksen tulokset esitellään tässä opinnäytetyössä numeraalisesti, vaikka vastaukset ovatkin sanallisia. Määrällisen tutkimuksen luonteen omaisesti opinnäytetyössä haetaan yleiskäsitystä aiheesta eikä niinkään pureutumista yksityiskohtiin, joita kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimuksella haetaan. Lomakkeessa käytettiin pääosin suljettuja kysymyksiä ja lopussa, sekä alussa oli yksi avoin kysymys. Valmiit vastausvaihtoehdot selkeyttävät mittausta sekä helpottavat tietojen käsittelyä merkittävästi, koska kyseessä on tutkimus, johon vastauksia tuli luotettavuuden kannalta riittävästi.

4.1 Tutkimuksen kokonaisluotettavuus

Luotettavuutta voidaan arvioida tutkimuksen osalta muun muassa niin, että tutkimukseen vastasi riittävä määrä tutkittavia. Tässä tutkimuksessa vastauksia saatiin yhteensä 19 kappaletta. Luotettavuutta heikentää se, että jokainen vastaaja voi ymmärtää kysymyksen hiukan eri tavalla ja se ei ollut ennustettavissa oleva asia. Vaikka kysymykset oli aseteltu mahdollisimman objektiiviseksi, oli mahdollisuus virheelliseen ymmärtämiseen. Kyselylomakkeessa tapahtui myös inhimillinen virhe kysymyksen neljä kohdalla, jossa kysyttiin metsästysoikeuden haltijuudesta. Kysymyksellä tarkoitettiin, että onko vastaaja metsästäjä eikä niinkään, että omistaako vastaaja aluetta, jolle hänellä on metsästysoikeus tai onko hän jonkun kunnan asukas, jolla on metsästysoikeus valtion maille. Metsästysoikeushan tarkoittaa juuri edellä mainittua.

4.2 Tutkittavan joukon muodostuminen

Tutkittava joukko muodostui Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella toimivista tutkijoista ja yleispoliiseista. Alue rajautui Sisä-Suomen alueeseen, koska toinen opinnäytetyön tekijöistä suoritti Poliisiammattikorkeakouluun kuuluvan 10 kuukauden harjoittelujakson Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella. Valtakunnallinen tutkimus tarvitsisi huomattavasti enemmän resursseja, mitä kahdella opinnäytetyöntekijällä oli käytettävissä, joten siksi rajaus oli myös vain yhden poliisilaitoksen alueella.

4.3 Aineiston kerääminen

Aineistonkeruumenetelmäksi valittiin sähköinen kysely. Kysely oli paras vaihtoehto tämän tutkimuksen aineiston hankkimiseksi, koska kyseessä oli koko Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella toteuttava tutkimus, johon vastauksia odotettiin paljon (Vilka 2007, 27–28.) Aineisto kerättiin sähköpostitse lähettämällä kyselylomake henkilöstölle, joka työskentelee rikostorjunnassa tai

kentällä tai muuten metsästykseseen liittyvän rikollisuuden parissa Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella. Konsultoimme Sisä-Suomen Tampereen pääpoliisiasemalla työskentelevältä viestintä-asiantuntijalta, minne kyselyitä kannattaisi aiheen tiimoilta lähettää.

Kyselyn suorittamiseen tarvittiin tutkimuslupa, joka haettiin suoraan Sisä-Suomen poliisilaitokselta. Tutkimuslupa tarvittiin, koska kysely suoritettiin poliisin henkilöstölle. Tutkimuslupahakemus jätettiin 23.09.2024. Kysely suunniteltiin ja käytiin läpi ohjaajien kanssa, niin että se vastaa mahdollisimman hyvin tutkimuskysymyksiin ja antaa tilastoa tutkittavasta asiasta. Tutkimusluvan tultua kyselyt lähetettiin Sisä-Suomen poliisilaitoksen kirjaamoon, joka välitti kyselyn Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella työskentelevälle poliisin henkilöstölle, joiden työtehtäviin kuuluu metsästykseseen liittyvien rikosten tutkinta. Kyselylomake lähetettiin alustavan tiedustelun perusteella muodostuneelle tutkittavalle joukolle 30.10.2024. Vastaaminen rajattiin kahden viikon aikakauden kuluksi. Kysely lähetettiin kaikille vastaajille samassa muodossa ja tarkoituksena oli, että kaikki vastaajat vastaavat järjestyksessä, jossa kysymykset esiintyvät lomakkeella. Tätä ei voitu kuitenkaan kontrolloida, koska vastaajalla oli mahdollisuus nähdä kaikki kysymykset, sekä valita vapaasti vastausjärjestys.

4.4 Kyselylomake

Kyselylomake muotoiltiin tutkimuskysymyksiä palvelevaksi. Kysymysten muotoilu pidettiin objektiivisena eikä minkäänlaista ohjailua ollut suuntaan tai toiseen. Kyselylomakkeessa käytettiin kysymystyyppinä suljettuja eli strukturoituja kysymyksiä, Likertin asteikkoa, sekä toisena ja lopussa avointa kysymystä. Likertin asteikossa on omat haasteensa; sanalliset ilmaisut voivat tarkoittaa eri vastaajille eri asioita. Esimerkiksi vastausvaihtoehdot ”huomattavasti heikompi” ja ”jonkin verran heikompi” saattavat olla vastaajalle lähellä toisiaan ja ne saatetaan kokea eri tavalla (KvantiMOT). Lomake pyrittiin pitämään mahdollisimman lyhyenä, jotta siihen vastaaminen olisi mahdollisimman mielekästä ja nopeaa.

Kysymyslomakkeelle muotoiltiin tutkimuskysymystä tukevia kysymyksiä, niin kuin edellisessä kappaleessa on mainittu. Kysymykset, jotka muotoiltiin lomakkeelle, olivat osittain hyvin arkaluontoisia, sillä kysymyksissä kysyttiin hyvin pitkälti vastaajan omaa osaamista. Vaikka kysymyslomake lähtikin jakoon vastaajille sähköpostitse, haluttiin varmistua siitä, että jokaisella oli turvallinen olo vastata esitettyihin kysymyksiin. Kysymyslomakkeella painotettiin vastausten anonymiteettiä analysointia, sekä vastauksien poistamista tiedostoista analysoinnin jälkeen.

Kysymysten luominen kyselylomakkeelle oli ajoittain hyvin haasteellista. Täytyi ottaa huomioon kysymysmuodot, jotta anonymiteetti säilyisi. Eli ei saisi kysyä mitään liian yksilöllistä kysymystä. Vastapainona taas pähkäiltiin sitä, miten saataisiin kuitenkin edes hieman yksilöityä

vastaajia, jotta tutkimus olisi luotettava. Vastaajilta kysyttiin heitä yksilöivinä kysymyksinä muun muassa virka-asemaa, virkaikää ja suuntaa antavaa aluetta, jolla vastaajat työskentelevät. Alue, jossa vastaajat työskentelevät määriteltiin seuraavasti, Pirkanmaan pääpoliisiasema, Pirkanmaan muu asema, Jyväskylän poliisiasema ja Keski-Suomen muu asema. Pohdinnassa oli myös kysymysten muodostamisen aikana kannattaisiko käyttää alueina esimerkiksi Sisä-Suomen entisiä kenttäjohtoalueita kuten Keski-Suomi, Pirkanmaan läntinen kenttäjohtoalue, Pirkanmaan itäinen kenttäjohtoalue ja Tampereen kenttäjohtoalue. Näitä kyseisiä vanhoja kenttäjohtoalueita ei kuitenkaan käytetty, sillä Keski-Suomen poliisiasemien rajaus olisi ollut liian laaja.

Muiden kysytyjen kysymysten osalta yhteisymmärrys syntyi erittäin nopeasti. Tutkimuksen aiheeseen liittyvät kysymykset valikoituivat siten, mikä parhaiten palvelisi tutkimuksen tekijöitä, sekä antaisi mahdollisimman pienen kynnyksen vastaajien vastata kyselylomakkeeseen. Tutkimuksessa kysyttiin muun muassa harrastuneisuutta ja mielenkiinnon vaikutusta metsästyksen liittyvien rikosten tutkintaan, sekä kuinka hyvin poliisiasema tai Sisä-Suomen poliisilaitos on osannut hyödyntää eräyhdyshenkilöitä tai erätarkastajien ammattitaitoa. Kysymyksillä haluttiin selvittää, kuinka paljon metsästyksen liittyviä rikoksia ilmenee vastaajien poliisiasemien alueilla. Toisena tärkeänä kysymyksenä oli rikosten ilmenemisen muoto. Vastaajilta kysyttiin, mitä kautta metsästyksen liittyvät rikokset tulevat ilmi poliisille. Näiden kysymysten lisäksi kysyttiin heidän omaa kyvykkyyttänsä tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia verrattuna muihin yleisiin nimikkeisiin. Erityisesti tämä kysymys voi olla vaikea ja arka vastaajalle. Vastaaja joutuu tekemään kriittistä arviota omasta osaamisesta vastatessaan kyselylomakkeessa olevaan kysymykseen. Lisäksi pyydettiin vastaajia kertomaan Sisä-Suomessa järjestetyistä koulutuksista metsästyksen liittyvien rikosten tutkimiseen ja selvittämiseen. Vastaajia ei pyydetty kertomaan koulutuksien sisältöä, vaan montako kertaa määrällisesti Sisä-Suomen poliisilaitos, on kursseja ja koulutuksia järjestänyt poliisin henkilöstölle. Kyselylomake löytyy lähdeluettelon jälkeen tulevista liitteistä.

4.5 Aineiston analyysi

Kyselytutkimus on aineistonhankintamenetelmä määrällistä tutkimusta varten. Kyselytutkimuksen tarkoituksena on saada tietty kohderyhmä vastaamaan annettuihin kysymyksiin. Kysymykset ovat kohderyhmälle samat. Kyselylomakkeella kerätyt vastaukset analysoitiin Exceliä avuksi käyttäen. Ensiksi laskettiin vastausten määrä eri vastausten osalta, jonka jälkeen Exceliin luotiin omat sarakkeet jokaiselle vastausvaihtoehdolle. Sarakkeiden avulla pystyttiin luomaan erilaisia kuvaajia, joita tulee nähtäviin tulevilla sivuilla. Kuvaajien avulla saatiin muodostettua käsitys vastaajista ja vastausvaihtoehdoista. Vastauksien kokoamisen jälkeen pystyttiin vertailemaan vastautuloksia alussa esitettyyn teoriaan. Kyselylomakkeen kysymyksillä pyrittiin saamaan vastaus muodostettuun tutkimuskysymykseen.

Analysointimenetelmänä tutkimukseen valikoitui määrällinen analyysi, koska tutkimuksella haluttiin tutkia vastaajan kokemusta omasta kyvykkyydestään tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia. Määrällisellä analyysillä tarkoitetaan aineiston kuvaamista ja tulkitsemista numeroiden avulla (Jyväskylän yliopisto 2024, aineiston analyysimenetelmät). Tulosten analysointi on osittain myös laadullista. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on pyrkiä ymmärtämään esimerkiksi kohteen laatua, ominaisuuksia ja merkitystä. Molempia tutkimusaineiston analysointimenetelmiä voidaan käyttää saman tutkimuksen tulosten analysointiin, sillä laadullisen ja määrällisen analyysin tulokset tavoittelevat samaa päämäärää.

Excelin avulla muodostettiin kuvaajia saaduista vastauksista. Kuviot ovat helppo tapa havainnollistaa ilmiöitä. Kuvaajan avulla oleellisen informaation hahmottaminen helpottuu lukijalle. Tutkimuksen tuloksia kuvaamaan on käytetty pylväs-, viiva- ja sektoridiagrammeja. Tutkimuksessa ei käytetty vertailevia diagrammeja, koska vastaaja oli suhteellisen vähän ja vertailua ei olisi pystytty kovinkaan luotettavasti tekemään. Vertailua olisi voitu tehdä esimerkiksi pääpoliisiasemien ja pienempien poliisiasemien välillä. Sektoridiagrammin avulla pyritään havainnollistamaan visuaalisesti paremmin lukijalle eri sektoreiden prosenttiosuuksien vaikuttavuus (KvantiMOTV).

4.6 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan parantaa sillä, että tutkijoiden työasenne on kriittinen, mutta utelias, sekä objektiivinen. Tutkimuksessa noudatetaan hyvää tieteellistä käytäntöä eli yleistä huolellisuutta, rehellisyyttä sekä yleistä huolellisuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimusten ja niiden tulosten arvioinnissa (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2022). Kokonaisluotettavuutta parantaa se, että tutkittava joukko on mahdollisimman laaja.

Tutkimus perustui vastaavan joukon vapaaehtoisuuteen ja tutkittavat olivat kaikki täysi-ikäisiä. Tulosten analysoinnissa ei käy ilmi tutkittavien nimiä tai missä he tarkalleen työskentelevät. Koska aihe sinällään on arkaluontoinen ja vastaajan tulee punnita omaa osaamistaan, on pidettävä huoli, että anonymiteetti säilyy. Tutkimuksessa ei käy myöskään ilmi vastaajien sukupuoli tai kokemus sukupuolesta, koska se ei ole tutkimuksen kannalta olennainen asia.

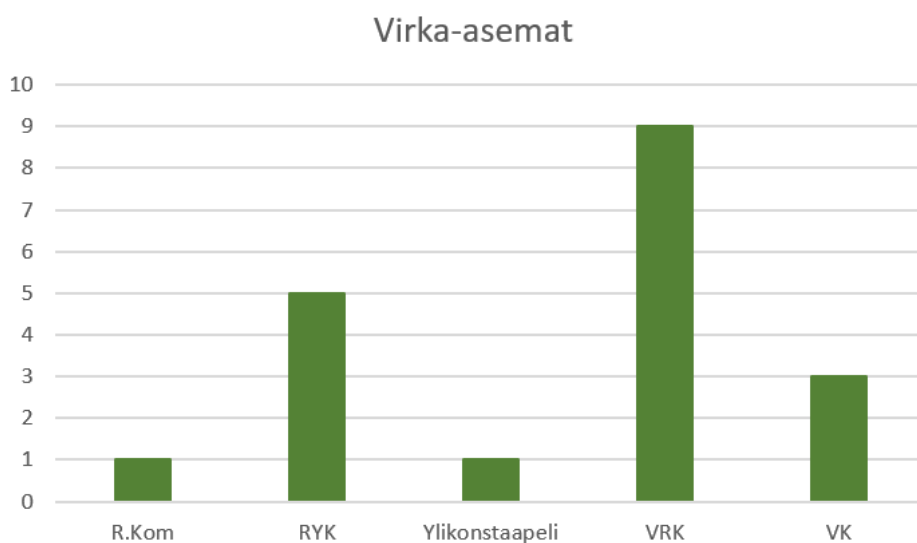
5 Tulokset

Tutkimukseen vastasi lopulta 19 poliisia. Vastausaikaa oli annettu kaksi viikkoa. Eniten vastauksia tuli ensimmäisen viikon aikana. Muistutusviestiä ei vastausaikana laitettu, koska ei haluttu kuormittaa kirjaamoa, joka jakoi kyselyt oikealle tutkimusjoukolle, eikä myöskään vastaajien sähköposteja.

5.1 Virka-asema ja työura

Vastaajista yhdeksän työskenteli Tampereen pääpoliisiasemalla (50 %), kolme työskenteli Pirkanmaan muulla poliisiasemalla (16,7 %), kaksi työskenteli Jyväskylän pääpoliisiasemalla (11,1 %), viisi työskenteli muulla poliisiasemalle Keski-Suomessa (27,8 %).

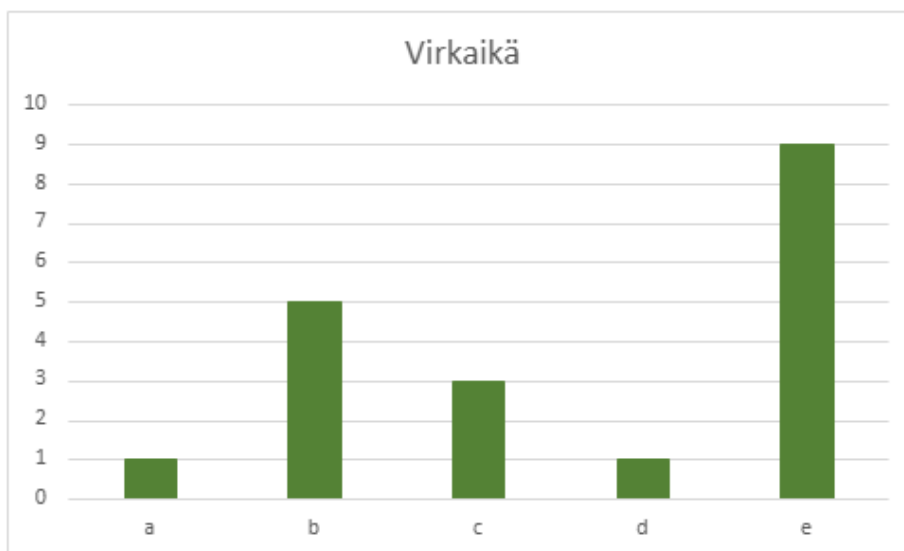
Vastaajilta kysyttiin virka-asemaa ja työuran pituutta. Näiden tekijöiden avulla voidaan arvioida kokemusta ja kouluttautumista. Poliiseja koulutetaan Poliisiammattikorkeakoulussa alipäällystö- tai päällystövirkoja vastaaviin tehtäviin. Työuran pituus taas kertoo, kuinka kauan vastaaja on hoitanut poliisin tehtäviä eri muodoissa. Kyselyn perusteella ei käy ilmi, mitä poliisin tehtäviä vastaaja on uransa aikana tehnyt. Vastaajista vanhempia konstaapeleja oli kolme kappaletta (16,7 %) ja vanhempia rikoskonstaapeleja yhdeksän kappaletta eli (50 %). Alipäällystöön kuuluvia ylikonstaapeleita oli yksi kappale (5,6 %) ja rikosylikonstaapeleita oli viisi kappaletta (27,8 %). Päällystöön kuuluvia vastaajista oli yksi rikoskomisario (5,6 %).

Kuva 1. Kyselyyn osallistuneiden vastaajien virka-asetat. (R.Kom=Rikoskomisario, RYK= Rikosylikonstaapeli, Ylikonstaapeli, VRK=Vanhempi rikoskonstaapeli, VK=Vanhempi konstaapeli)

Vastaajien kesken oli monen pituisia työuria. Vastausvaihtoehtoina oli: a) 0–5 vuotta, b) 5–10 vuotta, c) 10–15 vuotta, d) 15–20 vuotta ja e) 20 vuotta tai enemmän. Yksi (5,7 %) vastaajista oli työskennellyt poliisina 0–5 vuotta, viisi (26,3 %) kappaletta oli työskennellyt 5–10 vuotta, kolme (15,8 %) kappaletta oli työskennellyt 10–15 vuotta, yksi (5,7 %) poliisi oli työskennellyt 15–20 vuotta ja yli 20 vuotta oli työskennellyt yhdeksän (50 %) kappaletta Työuran pituus kertoo kokemuksesta.

Kokemuksen merkitystä on tutkittu ja on huomattu, että kokemusosaamisen merkitys korostuu etenkin päivittäisessä työssä. Kokemus nähdään koko työyhteisölle merkityksellisenä ja myönteisenä. Tyypillisenä kokemuksen merkinä nähdään spesifi osaaminen eri työtehtäviin (Palo-niemi, 2004, 108). Poliisissa kokemus voi tarkoittaa mitä vain eri työtehtävissä saatua koke-musta. On harvinaista, että samassa työtehtävässä ollaan koko työura, jolloin kertyisi kompe-tenssiosaamista tiettyyn asiaan eli tässä tapauksessa metsästykseseen liittyvien rikosten tutkin-taan. Poikkeuksena ovat kuitenkin esimerkiksi eräyhdyshenkilöt, joiden osaaminen poliisissa on spesifiä. Eräyhdyshenkilöt ovat usein itse metsästäjiä tai metsästyksestä kiinnostuneita, jolloin heidän osaamisensa on oman perehtyneisyyden varassa.

Kuva 2. Kyselyyn osallistuneiden vastaajien virkaikä. Y-akselilla vuodet, X-akselilla vastausvaihtoehdot.

5.2 Metsästysoikeus ja sen tuomat valmiudet tutkintaan

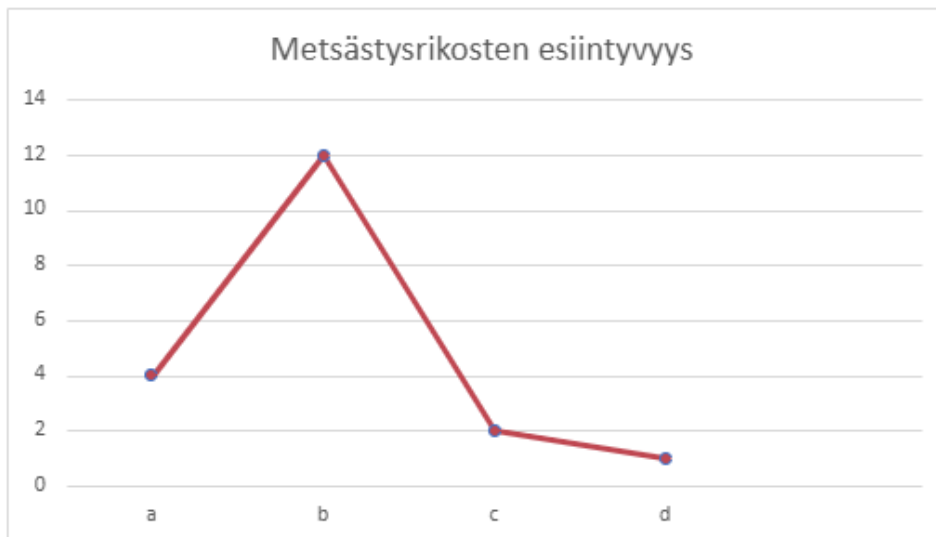
Seuraavaksi vastaajilta kysyttiin metsästysoikeudesta, minkä tarkoituksena oli määrittää vastaajan kokemusta metsästämisestä sekä kuinka monta vastaajaa tutkittavasta joukosta omistaa metsästysoikeuden. Vastaajista kuusi (31,6 %) vastasi olevansa metsästysoikeuden haltija ja 13 (68,4 %) vastaajaa ei ollut metsästysoikeuden haltijoita. Kaikki paitsi yksi vastaajista oli sitä

mieltä, että metsästysoikeuden haltijuudesta on hyötyä, metsästyksen liittyvän rikollisuuden tutkinnassa.

Sisäinen motivaatio ja tärkeys korostuvat yksilön halussa oppia asioita. Ulkoinen motivaatio ei toimi hyvänä oppimisen lähteenä. Ulkoisen motivaatio suuntaa oppimista niin sanottuun pinnalliseen opiskeluun, jolloin asiat eivät jää pitkäaikaiseen muistiin yhtä hyvin (Akseli 2020). Metsästyks on useimmille harrastus, jota tehdään omasta halusta, jolloin metsästyksen liittyvien asioiden opettelu lähtee sisäisestä motivaatiosta ja asian tärkeydestä. Oppiminen on siis mieluista oppijalle, jolloin asiat jäävät paremmin muistiin ja niistä halutaan oppia lisää. Metsästyks on harrastuksena tukee myös työelämässä, kun vastaan tulee tutkittavaksi metsästyksen liittyvä rikos.

5.3 Metsästyksen liittyvien rikosten esiintyvyys Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella

Vastaajilta kysyttiin, kuinka yleisiä metsästyksen liittyvä rikollisuus on heidän työskentelemälään asemalla. Vastausvaihtoehtona hyödynnettiin Likertin asteikkoa, joka oli jaettu seuraavasti: a) ei lainkaan yleisiä, b) harvoin ilmeneviä, c) jonkin verran ilmeneviä, d) melko yleisiä, e) erittäin yleisiä.

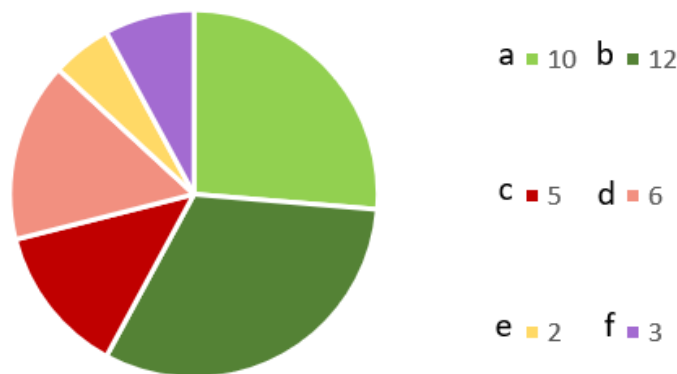
Kuva 3. Metsästysrikosten esiintyvyys vastaajien kokemuksen perusteella.

Kuten kuvaajasta voidaan päätellä, metsästyksen liittyvä rikollisuus tulee harvoin poliisin tietoon Sisä-Suomen alueella. Vuonna 2020 poliisin tietoon tuli yhteensä koko Suomen alueella 243 metsästyksen liittyvää rikosta (Laitinen 2020, 29). Voidaankin siis todeta, että metsästyksen liittyvä rikollisuus ei tule poliisin tietoon kovinkaan usein. Tekemämme kyselyn perusteella voidaan myös todeta, että Sisä-Suomen alueella ei ole kovinkaan suurta vaihtelua poliisin

tietoon tulevien metsästyksen liittyvien rikosten osalta, kun verrataan Tampereen pääpoliisiasemaa tai pienempää poliisiasemaa. Yhteensä 16 vastaajaa oli sitä mieltä, että metsästyksen liittyvät rikokset eivät ole alueella lainkaan yleisiä tai tulevat erittäin harvoin poliisin tietoon. Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että metsästyksen liittyvät rikokset ovat alueella jopa melko yleisiä.

Vastaajilta kysyttiin heidän kokemustaan siitä, miten metsästyksen liittyvä rikollisuus tulee poliisin tietoon. Useimmat vastaajat vastasivat, että yleisin tiedonlähde on kansalaisen tekemä rikosilmoitus, joka tarkoittaa, että kansalainen tekee ilmoituksen joko sähköisesti, poliisipäivystyksessä tai kohtaamalleen poliisille. Vastausvaihtoehtoina oli: a) hätäkeskuksen antamana tehtävänä, b) kansalaisen tekemänä rikosilmoituksena, c) sattumalta, d) erävalvonnan yhteydessä, e) lupavalvonnan yhteydessä, f) muu, mikä.

Metsästysrikokset poliisin tietoon

Kuva 4. a=hätäkeskuksen antama tehtävä, b=kansalaisen tekemä rikosilmoitus, c=sattumalta, d=erävalvonnan yhteydessä, e=lupavalvonnan yhteydessä, f=muu, mikä?

Usein metsästyksen liittyvillä rikoksilla ei ole todistajia ja ne tapahtuvat metsässä, jossa ei liiku muita ihmisiä. Yleisin syy metsästysrikoksen ilmi tulemiseen poliisille, on kuitenkin kyselyn mukaan kansalaisen tekemä rikosilmoitus. Jokainen voi tehdä rikosilmoituksen esimerkiksi netissä, jolloin kynnyks rikosilmoituksen tekemiseen laskee. Esimerkiksi Lapinlahdella tapahtunut törkeä metsästysrikos tuli poliisiin tietoon, kun poliisi tutki Puolangalla tapahtunutta hirven salakaatoa. Tästä voidaan todeta, että metsästysrikokset voivat olla hyvin monisyisiä ja monimutkaisia. Salametsästys on Suomessa suhteellisen yleistä ja hyvin vaikeasti valvottavaa. Usein valvontaa vaikeuttaa etenkin metsästäjien ja kyläyhteisön vaikenemisen kulttuuri. Kainuussa, Lapissa ja Itä-Suomessa on eniten metsästäjiä, joten ongelmat ovat niillä alueilla suurimpia (Viranomaisuutiset, 5.3.2024). Vastaajista kolme kertoi metsästyksen liittyvien rikosten tulevan poliisin tietoon jollain muulla tavalla. Yksi esimerkki oli muun muassa vinkkitieto poliisille.

5.4 Poliisin oma kokemus kyvykkyydestä tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia

Seuraavaksi kysyimme poliisin omaa kokemusta kyvykkyydestään tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia. Vastausvaihtoehtoina käytimme taas Likertin asteikkoa: a) erittäin heikoksi, b) kohtalaiseksi, c) neutraaliksi, d) hyväksi ja e) erittäin hyväksi.

Kuva 5. Poliisin kokemus omasta kyvykkyydestä tutkia metsästyksen liittyvää rikollisuutta.

Kuvaajasta voidaan todeta, että suurin osa vastaajista (31,6 %) kokee oman kykynsä tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia kohtalaiseksi. Tähän selityksenä voi olla esimerkiksi se, että suurin osa vastaajista ei ole metsästyksen harrastaja.

Seuraavana vastaajaa haastettiin vertailemaan omaa kyvykkyyttään tutkia metsästyksen liittyvää rikollisuutta verrattuna muihin yleisempiin rikosnimikkeisiin. Vastausvaihtoina oli: a) huomattavasti heikompi, b) jonkin verran heikompi, c) samalla tasolla, d) jonkin verran parempi ja e) huomattavasti parempi.

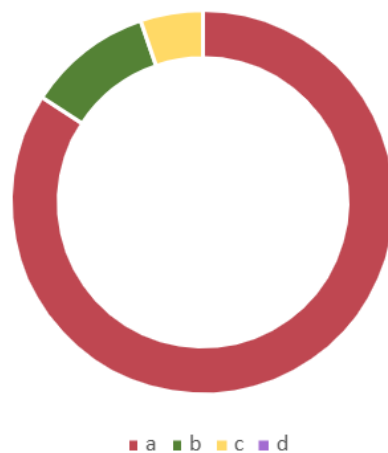

Kuva 6. Poliisin kokemus omasta kyvykkyydestä tutkia metsästyksen liittyvää rikollisuutta verrattuna muihin yleisempiin rikosnimikkeisiin.

Vastaajien kokemus omasta kyvystä tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia verrattuna muihin arkisempiin ja yleisempiin rikoksiin, on kuvaajan avulla tulkittavissa huomattavasti heikommaksi. Vastaajista (50 %) kokee oman kykynsä olevan vahvempi tutkia muunlaisia rikosnimikkeitä, kuin metsästyksen liittyviä rikoksia.

Vastaajilta kysyttiin, onko Sisä-Suomen poliisilaitos järjestänyt kursseja tai koulutusta koskien metsästyksen liittyvien rikosten tutkintaa tai ensipartion toimintaa. Vastausvaihtoehtoina oli: a) ei koskaan, b) muutamia kertoja, c) useita kertoja d) ainakin kerran vuodessa. Suurin osa (84,2 %) vastaajista ei ole koskaan kuullut poliisilaitoksen järjestämistä kursseista tai koulutuksista metsästyksen liittyviin rikoksiin. Kaksi vastaajista oli ollut kurssilla tai koulutuksessa muutamia kertoja ja yksi vastanneista oli ollut useita kertoja koulutuksessa.

Sisä-Suomen koulutustarjonta

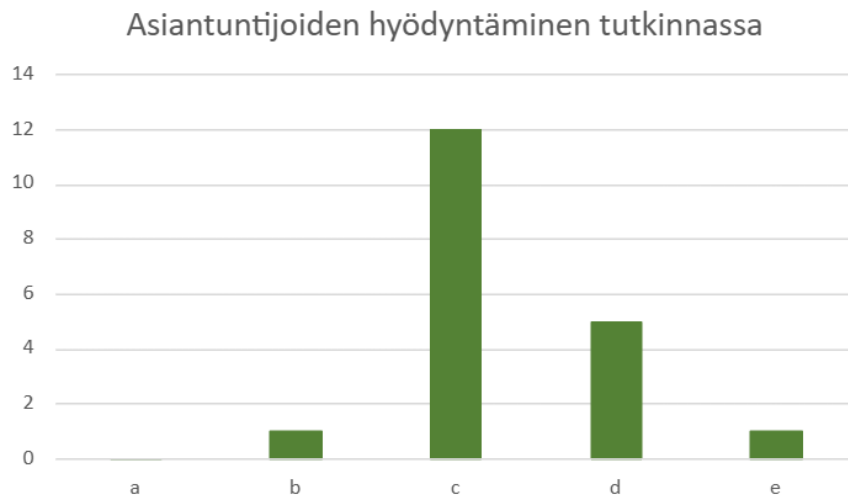

Kuva 7. Sisä-Suomen poliisilaitoksen koulutustarjonta metsästyksen liittyvän rikollisuuden tutkintaan. a=ei koskaan, b=muutamia kertoja, c=useita kertoja, d=ainakin kerran vuodessa.

5.5 Tutkinnan kohdentaminen ja asiantuntijoiden hyödyntäminen

Vastaajilta kysyttiin, että kohdennetaanko metsästyksen liittyvien rikosten tutkinta jollekin tietylle tutkintaryhmälle. Vastausvaihtoehtoina olivat joko kyllä tai ei. Vastaajista 52,6 % kertoi, että metsästyksen liittyvien rikosten tutkintaa ei kohdenneta tietylle tutkijalle tai tutkintaryhmälle. 47,4 % vastaajista kertoi, että tutkinta kohdennetaan jollekin tietylle tutkintaryhmälle.

Seuraavana kysyttiin, onko metsästyksen liittyvien rikosten tutkinnassa otettu huomioon esim. erätarkastajien tai eräyhdyshenkilöiden asiantuntijuutta. Vastausvaihtoehtoina oli: a) ei koskaan, b) harvoin, c) en osaa sanoa, d) yhteistyötä toisinaan, e) aina metsästyksen liittyvän rikoksen tutkinnassa. Suurin osa vastaajista (63,2 %) ei osaa sanoa hyödynnetäänkö erätarkastajien tai eräyhdyshenkilöiden asiantuntijuutta. 26,3 % vastaajista kertoi, että yhteistyötä on toisinaan. Yksi vastaajista vastasi, että yhteistyötä on aina metsästyksen liittyvien rikosten tutkinnassa.

Kuva 8. Asiantuntijoiden hyödyntäminen metsästyksen liittyvien rikosten tutkinnassa.

5.6 Kokemus Sisä-Suomen kyvykkyydestä

Seuraavaksi halusimme tietää poliisin kokemuksen siitä, millaiseksi Sisä-Suomen poliisilaitoksen kyvykkyys tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia koetaan tällä hetkellä. Vastausvaihtoehtoina oli: a) erittäin heikko, b) kohtalainen, c) neutraali, d) hyvä ja e) erittäin hyvä. Lisäksi kysyimme vastaajan kokemusta siitä, millaiseksi hän kokee Sisä-Suomen poliisilaitoksen kyvykkyyden tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia verrattuna muihin poliisilaitoksiin. Vastausvaihtoehdot olivat: a) erittäin heikko, b) tarvitsee kehitystä, c) samalla tasolla kuin muut Suomen poliisilaitokset, d) parempi, e) huomattavasti parempi.

Kuva 9. Kokemus Sisä-Suomen kyvykkyydestä tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia.

Vaikka vastaajien oma kyvykkyys tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia koettiin lähinnä kohtalaiseksi, niin koko Sisä-Suomen poliisilaitoksen kyvykkyys koettiin neutraaliksi. Vastaajista 36,8 % kokee Sisä-Suomen kyvykkyyden olevan neutraali. 26,3 % vastaajista kokee Sisä-Suomen kyvykkyyden olevan hyvä. 10,5 % vastaajista kokee Sisä-Suomen kyvykkyyden erittäin hyvänä. 21 % vastaajista kokee kyvykkyyden olevan kohtalainen. Yksi vastaaja kokee kyvykkyyden erittäin heikoksi. Hajontaa voi selittää muun muassa se, että vastaajat työskentelevät ympäri Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella.

Kuva 10. Kokemus Sisä-Suomen poliisilaitoksen kyvykkyydestä verrattuna muihin poliisilaitoksiin.

Pyysimme vastaajia vertaamaan Sisä-Suomen kyvykkyyttä muihin Suomen poliisilaitoksiin. Vastaukset perustuvat vastaajan omaan kokemukseen eikä mihinkään tilastolliseen tietoon. 68,4 % vastasi, että kyvykkyys on samalla tasolla muiden Suomen poliisilaitosten kanssa. 15,8 % vastasi, että Sisä-Suomi tarvitsee kehitystä. 10,5 % vastaajista oli sitä mieltä, että Sisä-Suomen

kyvykkyys on parempi kuin muiden Suomen poliisilaitosten. Kukaan vastaajista ei vastannut, että Sisä-Suomen poliisilaitoksen kyvykkyys olisi erittäin heikko tai huomattavasti parempi verrattuna muihin Suomen poliisilaitoksiin.

5.7 Kuinka Sisä-Suomen kyvykkyyttä voidaan nostaa

Viimeiseksi kysyimme mielipidettä, miten Sisä-Suomen kyvykkyyttä tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia voisi parantaa. Vastaus haluttiin avoimessa muodossa, jolloin vastaaja itse kirjoittaa vastauksensa. Vastauksia tuli paljon liittyen koulutuksen lisäämiseen, eräyhdyshenkilöiden ja erätarkastajien hyödyntämiseen, tutkinnan kohdentamista perehtyneelle tutkijalle, SRVA-yhteistyöt. Osa vastaajista kertoi hyvin pitkästi vastauksissaan parannusehdotuksia ja kehitysideoita. Suurimman suosion vastauksissa sai ehdottomasti koulutusten lisääminen:

”Eräyhdyshenkilöille pidettäisiin koulutus metsästysrikosten tutkinnasta ja varsinkin partioiden ensitoimien hoitamisesta ja heidät veloitettaisiin jatkokouluttamaan asemiansa henkilöstö. Myöskin asiaa seurattaisiin, eli että kaikki henkilöstö on myös koulutukseen osallistunut.” ”Aiheeseen liittyvää koulutusta tulisi olla saatavilla. Ilmeisesti laitoksella on eräyhdyshenkilöitä, joiden soisi jakavan aiheeseen liittyvää tietoa, kuten lakimuutokset, koulutukset ym.”

Osa vastaajista oli itse metsästäjiä ja suurin osa vastaajista koki, että metsästys harrastuksena toi hyötyjä tutkintaan. Avoimissa vastauksissa tuotiin esille perehtyneen tutkijan hyödyntämistä metsästyksen liittyvissä rikoksissa:

”Ei sinällään parannusehdotus koska näin varmasti monesti onkin, mutta paras kun on konstaapeleita joilla on omakohtaista kokemusta metsästyksestä ja sitä koskevasta lainsäädännöstä niin hyödynnetään heitä juttujen tukinnassa.”

”Lisäksi itse ajattelen, ettei rikostutkijan tarvitse olla asiantuntija juuri missään asiassa mitä hän tutkii. Tietenkin omasta kiinnostuksesta ja asiantuntemuksesta on usein hyötyä kyseisenlaisten rikosten tutkinnassa, mutta itse olen kokenut asiat niin, että jos minä en jotain asiaa osaa tai tunne, niin sitten joku kertoo siitä minulle. Muutamit ensimmäiset metsästysrikokset tutkin juuri tällä mentaliteetilla; en ollut eläessäni ollut hirvimetsällä tutkiessani hirven metsästyksen yhteydessä tapahtunutta rikosta - jokaisen kuulusteltavan alussa pyysin kuultavaa kertomaan, että kerropas miten teidän seurassa hirviä on yleensä metsästetty ja miten te juuri tällä kerralla hirviä metsästitte. Ja sitten kirjaa sen vain ylös ja samalla oppii itsekkin valtavasti. --”

Lisäksi vastaajat ehdottivat konkreettisia muutoksia tutkinnan suorittamiseen:

”Viime vuosina on aika harvalukuisesti osallistuttu esim. SRVA-seminaariin. Ainakin rikostutkijoiden/tutkinnanjohtajien soisi runsaammin osallistua ko. Tapahtumiin.”

”Lisäämällä valvontaa ja viestintää asiasta, jotta caseja saadaan lisää pintaan. Sen jälkeen tekemällä oppii niitä tutkimaan.”

”Suurten kaupunkien (Tampere ja Jyväskylä) tulisi jättää pois näistä tutkinnoista. Laatu paransi huomattavasti”.

”Keskitämällä tutkintaa ja lisäämällä koulutusta ja yhteistyötä erätarkastajien ja riistanhoitoyhdistysten kanssa”

6 Tulosten tarkastelu

Tutkimuksen tarkoituksena oli tuottaa ajankohtainen katsaus siihen, millaiseksi poliisi kokee oman kyvykkyytensä tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella. Kyselyllä pyrittiin selvittämään myös, millaiseksi vastaajat kokevat Sisä-Suomen poliisilaitoksen kyvykkyyden kokonaisuutena verrattuna muihin poliisilaitoksiin. Opinnäytetyöllä saatiin vastaus tutkimuskysymykseen siitä, millaisena Sisä-Suomen alueella metsästyksen liittyvien rikosten tutkinnassa yksittäinen poliisi kokee oman kyvykkyytensä suoriutua tutkinnasta.

6.1 Virkaikä ja harrastuneisuus

Vastaajista suurin osa oli työskennellyt poliisina kymmeniä vuosia, joten heille oli kertynyt työkokemusta paljon. Vastaajissa oli virka-asemaltaan niin vanhemmista konstaapeleista rikoskomisarioihin asti.

Tutkimuksessa haluttiin verrata myös, onko työuran pituudella vaikutusta poliisin kyvykkyyteen tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia. Tutkimuksessa selvisi, että työuran pituus ei vaikuta kyvykkyyteen millään tavoin. Poliisi, jonka ura on kestänyt viisi vuotta tai vähemmän, kertoi kokevansa oman kyvykkyytensä olevan neutraali metsästyksen liittyvien rikosten tutkinnassa. Verrattuna muihin yleisiin rikosnimikkeisiin, sama vastaaja koki osaamisen tason olevan metsästyksen liittyvien rikosten kanssa samalla tasolla muiden yleisimpien rikosten tutkimisessa. Seuraavana täysin vastakohtana oli 20 vuotta tai enemmän poliisina työskennellyt vastaaja, joka koki oman kykynsä tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia olevan erittäin heikko. Myös muihin yleisimpiin rikosnimikkeisiin verrattaessa vastaaja kertoi kykynsä tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia

olevan huomattavasti heikompi. Tutkimuksesta voidaan päätellä, että työuran pituudella ei ole vaikutusta poliisin omakohtaiseen kokemukseen kompetenssista tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia.

Tutkimuksesta voidaan myös arvioida, onko harrastuneisuudella vaikutuksia kompetenssiin toimia metsästyksiin liittyvien rikosten kanssa. Vastaajista 31,6 % oli metsästysosoikeuden haltijoita. Metsästysosoikeuden haltijoiden vastauksia vertailtiin vastaajien kanssa, joilla metsästysosoikeuden haltijuutta ei ole. Harrastuneisuutta verratessa erot vastaajien välillä oli havaittavissa. Ne, jotka ovat metsästysosoikeuden haltijoita, vastasivat seuraavasti: oma kompetenssi metsästyksen liittyvissä rikoksissa koettiin keskimäärin neutraalina, kun taas verrattuna muihin yleisempiin rikosnimikkeisiin keskimääräinen vastaus oli jonkin verran heikompi. Vastaajat, jotka eivät omista metsästysosoikeuden haltijuutta, vastasivat seuraavasti: oma kompetenssi metsästyksen liittyvissä rikoksissa koettiin keskimäärin kohtalaiseksi. Muihin rikosnimikkeisiin verrattuna kyky tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia koettiin huomattavasti heikompana. Voimme todeta tutkimuksen perusteella, että oma harrastuneisuus vaikuttaa kykyyn tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia.

6.2 Kokemus omasta kyvykkyydestä ja virkapaikan vaikutus kyvykkyyteen

Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella on monenlaisia virkapaikkoja. On isoja kasvukeskuksia kuten Tampere ja Jyväskylä, sekä pienten kuntien poliisiasemia, joissa työntekijöitä on vain muutamia. Työtehtävät vaihtelevat laajasti riippuen siitä kummanko tyyliselle poliisiasemalle sijoittuu. Isoilla poliisiasemilla pääsee erikoistumaan helpommin tiettyjen rikosnimikkeiden tutkimiseen ja rikoksia kohdennetaan helpommin eri tutkintaryhmien alle, kun taas pienemmillä poliisiasemilla jokaisen tulee selvittää kaikenlaisten rikosnimikkeiden tutkimisesta. Pienillä asemilla ei välttämättä ole mahdollisuutta kohdentaa esimerkiksi metsästyksen liittyviä rikoksia tietylle ryhmälle.

Virkapaikalla ei kuitenkaan tutkimuksen mukaan ollut vaikutusta poliisin kokemukseen omasta kompetenssista tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia. Vastausten perusteella on todettavissa, että kokemus omasta kompetenssista on henkilökohtainen, eikä niinkään poliisiasemaan sidonnainen. Eroa kyvykkyyden tunteesta osaamisessa suurten, sekä pienten asemien välillä ei ollut.

6.3 Asiantuntijoiden hyödyntäminen rikostutkinnassa

Tämänkin tutkimuksen mukaan poliisit pitävät erätarkastajia ja eräyhdyshenkilöitä metsästyksen asiantuntijoina. Vähintään jokaisella poliisilaitoksella on yksi nimetty eräyhdyshenkilö, joka on perehtynyt voimassa olevaan lainsäädäntöön, metsästyksen ja kalastuksen valvontaan ja viranomaisyhteistyöhön (poliisi.fi). Vastausten perusteella poliisilla ei ole selkeää tietoa siitä, milloin

erätarkastajia ja eräyhdyshenkilöitä voidaan hyödyntää rikostutkinnassa. Pieni osa pienemmillä poliisiasemilla hyödyntää toisinaan eräyhdyshenkilön ja erätarkastajan ammattitaitoa metsästyksiin liittyvien rikosten tutkinnassa. Moni kyselyyn vastanneista poliisimiehistä toivoi tiivistä yhteistyötä ja koulutuksia itse asiantuntijoilta.

6.4 Sisä-Suomen kompetenssi muuhun Suomeen verrattuna

Metsästyksen harrastajia on eniten Lapissa, Kainuussa ja Itä-Suomessa, jolloin suurin osa metsästyksen liittyvistä rikoksista sijoittuu näiden poliisilaitosten alueille. Sisä-Suomen alueella vuonna 2020 poliisin tietoon tuli 31 metsästyksen liittyvä rikostapausta, kun taas Oulun poliisilaitoksella, johon Kainuu kuuluu, poliisin tietoon tuli vuonna 2020 54 kappaletta metsästyksen liittyvää rikostapausta (Laitinen 2020, 29).

Vastaajilla ei ollut jakautuneita kokemuksia Sisä-Suomen kyvykkyydestä, vaan kokemus kompetenssista on hyvinkin neutraali. Vastaajien kokemusten perusteella Sisä-Suomi poliisilaitoksena pärjää yhtä hyvin metsästyksen liittyvien rikosten tutkinnassa, kuin muut Suomen poliisilaitokset. Tutkimuksessa ei selvitetty ovatko vastaajat uransa aikana työskennelleet muilla Suomen poliisilaitoksilla, joten ei voida tietää omaavatko vastaajat kokemusta muiden poliisilaitosten kyvykkyydestä.

7 Johtopäätökset ja yhteenveto

Tehdyn tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueella työskentelevä poliisin henkilöstö kokee oman kyvykkyyden tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia pääosin kohtalaiseksi. Verrattuna yleisempiin rikosnimikkeisiin vastaajista suurin osa kokee olevansa huomattavasti heikompi tutkiessaan metsästyksen liittyviä rikoksia. Kuitenkin positiivisena tuloksena voidaan todeta, että kokemus Sisä-Suomen poliisilaitoksesta ja sen kyvykkyydestä tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia koetaan neutraalina.

Kun otetaan huomioon maa- ja metsätalousministeriön asettamat arvot elävälle riistalle, pitäisi metsästyksen liittyvien rikosten selvittämiseen olla suuri intressi Suomen valtiolle. Vaikka metsästyksen liittyviä rikoksia tulee poliisin tietoon hyvin vähän suhteessa muihin tapahtuviin rikoksiin, tulisi poliisilla olla kyvykkyys tutkia metsästyksen liittyvät rikokset virkapaikasta riippumatta.

Tutkimuksen perusteella Sisä-Suomessa työskentelevä poliisin henkilöstö toivoisi enemmän koulutuksia, asiantuntijayhteistyötä ja tutkinnan kohdentamista. Näiden avulla osaamista ja kyvykkyyttä, että tutkinnan laatua voitaisiin parantaa.

Jatkotutkimuksena voitaisiin toteuttaa samankaltainen tutkimus valtakunnallisena ja vertailevana. Jatkotutkimuksessa voitaisiin vertailla kyvykkyyttä esimerkiksi eri poliisilaitosten ja rajavartiolaitoksen välillä, millaisella tasolla kyvykkyys tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia on eri laitoksilla. Lisäksi tämän tutkimuksen perusteella voisi tehdä projektiluontoisena opinnäytetyönä muistion tai oppaan Sisä-Suomen poliisilaitokselle metsästyksen liittyvän rikollisuuden tutkimista, jonka avulla tutkijat, jotka eivät ole oman vapaa-ajan perehtyneisyyden takia perehtyneet metsästyksen liittyvään rikollisuuteen, voisivat suoriutua laadullisesti edes kohtalaisella tasolla tutkinnasta.

8 Pohdinta

Opinnäytetyöprosessi oli suhteellisen pitkä, koska opinnäytetyön suunnittelu aloitettiin jo elokuun alussa. Opinnäytetyössä suurin hidastava tekijä oli tutkimuslupaprosessi kokonaisuudessaan. Opinnäytetyön tekijöiden välimatka ja työaikojen sovittaminen yhteen lisäsi haastavuutta opinnäytetyöprosessissa. Kunkin tekijän työnkuva ja työajat olivat vaihtelevia, sekä keskenään erilaisia, jonka takia kirjoittamisajankohtien sovittaminen yhteen oli ajoittain hankalaa. Haastetta prosessiin toi työkalujen puutteellisuus, esimerkiksi Webropol-ohjelmaa kyselylomakkeen luomiseen ei ollut käytettävissä. Tämän takia kyselyt jouduttiin lähettämään sähköpostitse, jonka seurauksena vastaajan kynnys vastausten kirjaamiseen kasvoi, sekä vastaaminen oli vastaajalle työläämpää, kuin käytettäessä kyselyohjelmaa. Lisäksi kyselylomakkeen lähettäminen sähköpostitse ruuhkautti kaikkien osapuolien sähköposteja.

Vaikka opinnäytetyöprosessissa oli haasteita, ratkaistiin ne vaihtoehtoisin menetelmin. Näitä menetelmiä olivat muun muassa kirjoitusaikojen sopiminen hyvissä ajoin, tekijöiden yhteen kokoontuminen kirjoitusprosessin aikana, sekä aktiivinen yhteydenpito opinnäytetyöhön liittyen.

Oma kehittyminen opinnäytetyön tekemisessä näkyi vahvana nousuna metsästyksen liittyvään rikollisuuteen, sekä metsästyksen Suomessa. Opinnäytetyön aikana tieteellinen kirjoittaminen kehittyi, sekä tiedonhaku vahvistui entisestään. Opinnäytetyöprosessi oli kaiken kaikkiaan hyvin kasvattava, ammattitaitoa kehittävä ja tieteellisen tekstin tuottamisen avartava kokemus.

9 Lähteet

Akseli, 18.04.2020. Motivaatio oppimisessa. Motivaatio oppimisessa - Uusi oppimisen maailma. Luettu 16.12.2024

Iisalmen sanomat 5.3.2024: Poliisi: Pohjoissavolaiset miehet tappoivat usean vuoden aikana lukuisia suurpetoja ja rauhoitettuja lintuja – motiivina pettymys petopolitiikkaan ja jännitys. <https://www.iisalmensanomat.fi/uutissuomalainen/6605679>. Luettu 5.9.2024

Jyväskylän yliopisto, 2024. Analysointimenetelmät. Määrällinen analyysi Määrällinen analyysi. Luettu 17.12.2024.

Kennelliitto <https://www.kennelliitto.fi/koiraharrastukset/koiran-kanssa-metsastaminen>. Luettu 11.9.2024

Korkeimman oikeuden päätös KKO: 2021:30. Finlex.fi. Luettu 9.9.2024

KvantiMOTV <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kuviot/kuviot.html>. Luettu 17.12.2024

Laitinen, J. 2020. Poliisin tietoon tulleiden metsästysrikosten kehitys Suomessa vuosina 2011-2020. Poliisiammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2022092220381>.

Lindholm, J. 2019. Vaikenemisen laki, miksi metsästysrikokset eivät tule poliisin tietoon? Poliisiammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019100719665>.

Metsähallitus.fi. <https://www.metsa.fi/vapaa-aika-luonnossa/eravalvon>. Luettu 11.9.2024

Metsästäjäliitto. <https://metsastajaliitto.fi/metsastajaliitto/historia>. Luettu 11.9.2024

Paloniemi S. 2004. Ikä, kokemus ja osaaminen työelämässä: työntekijöiden käsityksiä iän ja kokemuksen merkityksestä ammatillisessa osaamisessa ja sen kehittämisessä. Jyväskylä.

Poliisi.fi. Eräyhdyshenkilöt. <https://poliisi.fi/poliisin-erayhdyshenkilot>. Luettu 17.12.2024

Vehkalahti, K. 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki. <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/bc1c2c8a-0eb8-4881-ba8f-510ce386b810/content>. Luettu 5.9.2024

Tilastokeskus, rikos- ja pakkokeinotilastot. <https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/>. Luettu 9.9.2024

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2022. Hyvä tieteellinen käytäntö. <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanto-htk>. Luettu 12.9.2024

Vilka, H. 2017. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Viranomaisuutisten toimitus. 5.3.2024. Poliisi on saanut Suomen laajimman metsästysrikoskonaisuuden esitutkinnan valmiiksi. Luettu 16.12.2024.

10 Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Kyselylomake

OPINNÄYTETYÖN AIHE: Tilannekatsaus tutkijan kompetenssiin tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia Sisä-Suomen alueella.

TEKIJÄT: Elina Heikkinen ja Emma Kauppinen

TIEDOKSI VASTAAJALLE: Vastaukset tullaan analysoimaan anonymisti. Kenenkään vastaajan nimeä ei tulla julkaisemaan missään vaiheessa tutkielmassamme, eikä vastaajan nimi tule esille myöskään valmiissa tuotoksessa. Me tutkimuksen tekijät emme myöskään luovuta vastaajien nimiä tai vastattuja vastauksia kenellekään ulkopuoliselle. Vastaajan nimi ja vastaukset tulevat ilmi ainoastaan meille opinnäytetyön tekijöille. Tulemme poistamaan vastauksenne heti vastauksien analysoinnin jälkeen. Vastaaminen kyselylomakkeeseen perustuu täysin vapaaehtoisuuteen. Toivomme kuitenkin, että mahdollisimman moni voisi osallistua tutkielmaamme vastaamalla 15 eri kysymykseen todenmukaisesti.

OHJEET VASTAAJALLE: Voit kopioida tiedoston esimerkiksi Word-tiedostona ja vastata kysymyksiin maalaamalla eri värisenä vastatun vastausvaihtoehdon. Tämän jälkeen voit liittää vastauslomakkeen sähköpostiin ja lähettää sen takaisin meille. Voit myös vastata kysymyksiin suoraan sähköpostitse ilman erillistä tiedosta. Tällöin huomioithan, että olet merkinnyt selkeästi mihin kysymykseen olet vastannut minkäkin vastausvaihtoehdon.

Esimerkkinä: Kysymys 1, vastaus: B tai 1: B tai Kysymys 1 vastaus: 5–10 vuotta.

1. Kuinka kauan olet toiminut poliisina?

- a. 0–5 vuotta
- b. 5–10 vuotta
- c. 10–15 vuotta
- d. 15–20 vuotta
- e. 20 vuotta tai enemmän

2. Mikä on virka-asemasi (vanhempi konstaapeli, rikosylikonstaapeli tms.)?

Avoin vastaus:

3. Millaisella asemalla työskentelet?

- a. Pirkanmaalla pääpoliisiasemalla
- b. Pirkanmaalla muulla poliisiasemalla
- c. Jyväskylän poliisiasemalla
- d. Keski-Suomen muulla poliisiasemalla

4. Oletko metsästysoikeuden haltija?

- a. Kyllä
- b. En

5. Koetko, että metsästysoikeuden haltijuudesta tai omasta mielenkiinnosta on hyötyä metsästyksen liittyvien rikosten tutkinnassa?

- a. Kyllä
- b. En

6. Kuinka yleisiä metsästyksen liittyvät rikokset ovat asemanne alueella?

- a. Ei lainkaan yleisiä
- b. Harvoin ilmeneviä
- c. Jonkin verran ilmeneviä
- d. Melko yleisiä
- e. Erittäin yleisiä

7. Miten metsästyksen liittyvät rikokset tulevat poliisin tietoon?

- a. Hätäkeskuksen antamana tehtävänä
- b. Kansalaisen tekemänä rikosilmoituksena
- c. Sattumalta

- d. Erävalvonnan yhteydessä
- e. Lupavalvonnan yhteydessä
- f. Muu, mikä?

8. Millaiseksi koet oman kyvysi tutkia metsästyksen liittyviä rikoksia?

- a. Erittäin heikoksi
- b. Kohtalaiseksi
- c. Neutraaliksi
- d. Hyväksi
- e. Erittäin hyväksi

9. Jos vertaat omaa kyvykkyyttäsi tutkia muita yleisempiä rikosnimikkeitä, koetko, että kyvykkyytesi metsästyksen liittyvien rikosten tutkintaan on:

- a. Huomattavasti heikompi
- b. Jonkin verran heikompi
- c. Samalla tasolla
- d. Jonkin verran parempi
- e. Huomattavasti parempi

10. Onko Sisä-Suomen poliisilaitos järjestänyt kursseja tai koulutusta koskien metsästyksen liittyvien rikosten tutkintaa tai ensipartion toimintaa?

- a. Ei koskaan
- b. Muutamia kertoja
- c. Useita kertoja
- d. Ainakin kerran vuodessa

11. Kohdennetaanko asemallanne metsästyksen liittyvien rikosten tutkinta tietyille tutkintaryhmälle?

- a. Kyllä

b. Ei

12. Onko metsästykseen liittyvien rikosten tutkinnassa otettu huomioon esim. erätarkastajien tai eräyhdyshenkilöiden asiantuntijuutta?

- a. Ei koskaan
- b. Harvoin
- c. En osaa sanoa
- d. Yhteistyötä toisinaan
- e. Aina metsästykseen liittyvän rikoksen tutkinnassa

13. Millaisella tasolla koet Sisä-Suomen poliisilaitoksen kyvykkyyden olevan tutkia metsästykseen liittyviä rikoksia tällä hetkellä?

- a. Erittäin heikko
- b. Kohtalainen
- c. Neutraali
- d. Hyvä
- e. Erittäin hyvä

14. Miten koet Sisä-Suomen poliisilaitoksen kyvyn tutkia metsästykseen liittyviä rikoksia verrattuna muihin poliisilaitoksiin?

- a. Erittäin heikko
- b. Tarvitsee kehitystä
- c. Samalla tasolla kuin muut Suomen poliisilaitokset
- d. Parempi
- e. Huomattavasti parempi

15. Miten Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueen kyvykkyyttä tutkia metsästykseen liittyviä rikoksia voisi mielestäsi parantaa?

Avoim vastaus: